

Share & Learn

กระบวนการขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน:
การสื่อสารเพื่อความรู้สุขภาพและการพัฒนาสถาบันการศึกษารอบรู้ด้านสุขภาพ

รศ.ดร.เกศินี สราญฤทธิชัย

สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

31 พฤษภาคม 2561

ความหมายของสุขภาพ (Health)

ความหมายของสุขภาพ

- กินอิ่ม นอนอุ่น
- มีอยู่ มีกิน
- ไม่มีหนี้สิน
- บ่อด / บ่อยาก
- From health to well being
- Dynamic
- Context
- Application

ความหมายของสุขภาพคืออะไร

เราจะนำแนวคิด health literacy ไปใช้ได้อย่างไร ???

ออมดิน ออมน้ำ ออมป่า

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

“การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่มีผลกระทบ
ในทางลบต่อความต้องการของคนรุ่นอนาคต” โดยเกิดความสมดุลในด้าน

- ☐ ด้านชีววิทยา
- ☐ ด้านเศรษฐกิจ
- ☐ ด้านสังคม
- ☐ ด้านสิ่งแวดล้อม “อนุรักษ์ธรรมชาติ”

ความหมายของความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health literacy)

ความสามารถทางปัญญาและสังคมที่แตกฉานของบุคคล ในการ

- ☐ เข้าถึงข้อมูล
- ☐ วิเคราะห์ข้อมูล
- ☐ ตัดสินใจเลือกใช้บริการสุขภาพที่เหมาะสมกับตนเอง
- ☐ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม / ดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว ชุมชน
- ☐ สื่อสารให้ผู้อื่น / สังคมรับทราบ

การพัฒนาสถาบันการศึกษาความรอบรู้สุขภาพอย่างยั่งยืน

บูรณาการแนวคิด Health literacy ใน 4 ภารกิจหลัก

- ☐ สอน
- ☐ วิจัย
- ☐ บริการวิชาการ
- ☐ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาความรอบรู้ด้านสุขภาพ ในระดับบัณฑิตศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

❑ ความเป็นมา

- การสอนในหลักสูตรเดิม

❑ หลักสูตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและความรอบรู้ด้านสุขภาพ

- ระดับปริญญาโท 40 หน่วยกิต
- ระดับปริญญาเอก 48 หน่วยกิต

❑ หมวดวิชา: บัณฑิต วิชาเลือก และวิทยานิพนธ์

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสถาบันการศึกษาความรอบรู้สุขภาพอย่างยั่งยืน

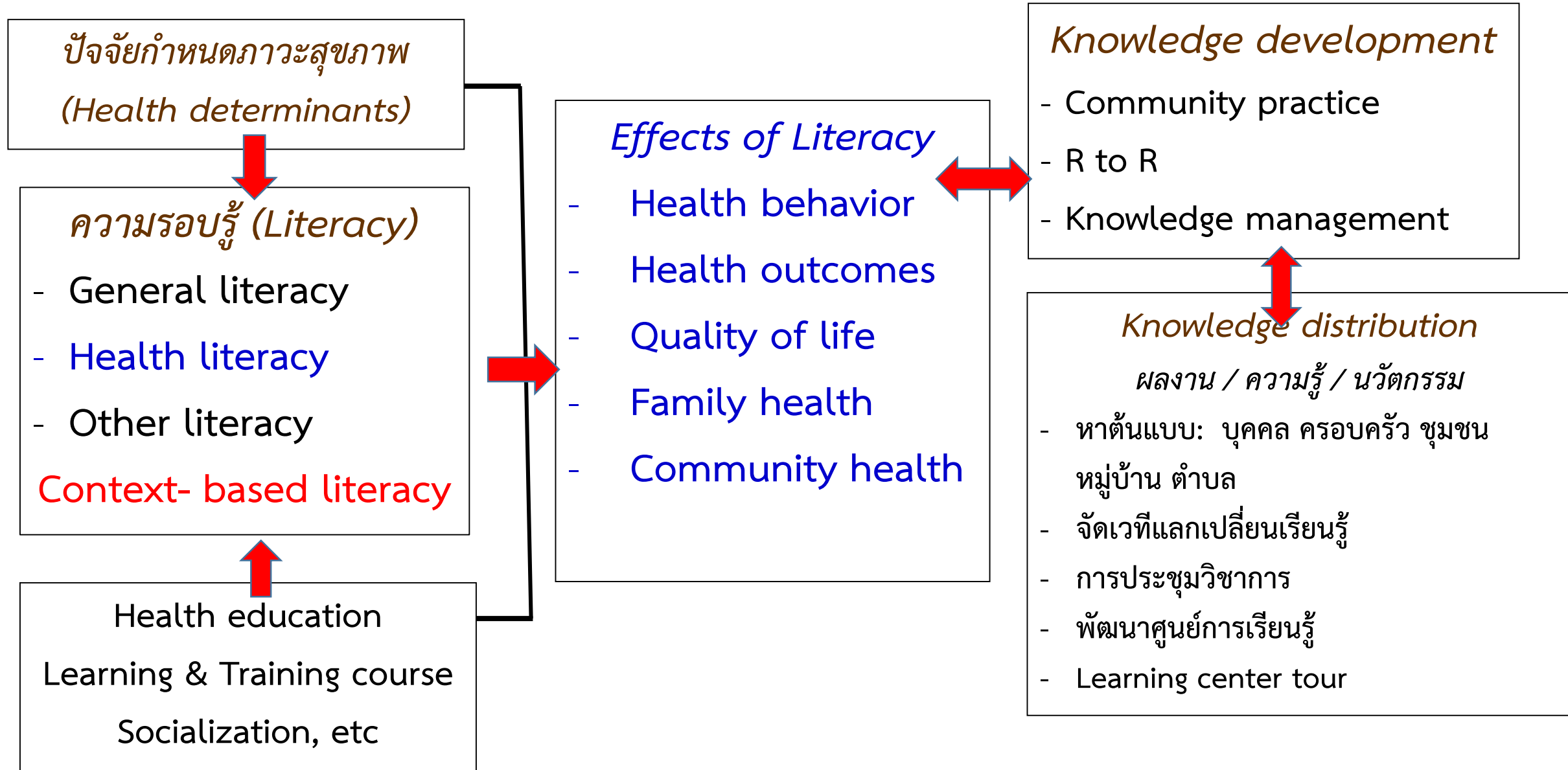
- ☐ สนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ☐ พัฒนาองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- ☐ พัฒนาองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องอย่างแท้จริง
- ☐ พัฒนา life long learning
- ☐ พัฒนา Community of practice / knowledge
- ☐ พัฒนาสมรรถนะในการทำวิจัยและพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- ☐ พัฒนาการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

การวิจัยเพื่อพัฒนาความรอบรู้สุขภาพอย่างยั่งยืน

- ❑ สำรวจ/คัดกรอง HL ของกลุ่มเป้าหมายเป็นระยะ: กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มป่วย
- ❑ การพัฒนาตัวชี้วัด HL ที่เหมาะสมในแต่ละกลุ่มเป้าหมายของสังคมไทย
- ❑ การพัฒนาข้อมูลที่มีคุณภาพ สื่อสารด้วยเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เหมาะสม กับกลุ่มเป้าหมาย
- ❑ จัดการความรู้ทั้งในเชิงลึกและกว้าง
 - Community Knowledge
 - Practical Knowledge
 - R - R

กรอบแนวคิดด้านการศึกษาและการสื่อสารในการพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างการดำเนินงาน ในชุมชน

หลักสูตร วปอ.

วปอ.: วิทยาการกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเองภาคประชาชน

- เป็นหลักสูตรอบรมสำหรับเกษตรกร
 - ผู้ที่ต้องการปลดหนี้
 - ผู้ที่มีรายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย
 - ผู้ที่ประสบปัญหาจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว
 - ผู้ที่ขาดทุนความสุข
 - ผู้ที่อยากเปลี่ยนแปลงชีวิตของตนเองจากที่ "อยู่ร้อนนอนทุกข์" มาเป็น "อยู่เย็นเป็นสุข"

ด้วยหลักการง่ายๆ นั่นคือ "ความพอเพียง"

“ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน วิสาหกิจชุมชนตำบลละทาย” สร้างแบรนด์ให้เข้มแข็ง รุกสู่ตลาดต่างประเทศ

นำสมุนไพรท้องถิ่นชื่อดังของจังหวัดมาสร้างคุณค่า และผ่านการรับรองมาตรฐานของผลิตภัณฑ์
สร้างแบรนด์ของตนเอง “ออร์แกนิก ออร์แกนิก” ส่งขายที่ Netherland โดยมี คุณอรรถ พันธ์
วิไล และ คุณพ่อสมาน พันธ์วิไล (บิดา) ร่วมกันบุกเบิก

การพัฒนาความรอบรู้ด้าน
สุขภาพอย่างยั่งยืน:

สถาบันการศึกษาจะทำอะไร
และจะสื่อสารอะไรให้สังคมไทย

- การพัฒนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของสังคมไทย สังคมเกษตรกรรม

“ดำเนินชีวิตด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง”

- ดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติ

“รักษาสິงแวดล้อม ไม่ทำลายธรรมชาติ”

- การดำเนินชีวิตอย่างปลอดภัย - ไม่เครียด
- การได้รับความอบอุ่นของครอบครัวกลับมา

“ลูกหลานกลับมาอยู่บ้าน”

- การถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น
- สุขภาพดีขึ้น - ควบคุมโรคได้

*Thank You for Your
Attention!!!*

Questions and comments
are welcome!!!!

Email: kesinee@kku.ac.th

